

„W zasadzie najważniejsze jest życie. A jak już jest życie to najważniejsza jest wolność. Apotem oddaje się życie za wolność. I już nie wiadomo, co jest najważniejsze”.

M. Edelman

Katyń-nasza ziemia święta

W dniach od 06 do 10 czerwca 2011 r. odbyła się trzecia Pielgrzymka młodzieży łódzkich szkół ponadgimnazjalnych do Katynia.

Cele, jakie sobie postawiliśmy były oczywiste. Przybliżenie uczniom najważniejszych wydarzeń związanych z trudną historią narodu polskiego pod okupacją sowiecką. Rozbudzenie tożsamości narodowej, utrwalenie właściwych postaw obywatelskich, jak godność, gotowość do poświęcenia dla dobra ojczyzny. Uświadomienie młodzieży potrzeby kontynuacji postaw patriotycznych i obywatelskich naszych przodków, jako najważniejszego dziedzictwa.

Pierwsza Pielgrzymka odbyła się w kwietniu 2009 r. Otrzymaliśmy wtedy, jako XXVIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi propozycję koordynacji wyjazdów do Katynia. Pomysłodawcą tego projektu było Stowarzyszenie Łódzkiej Rodziny Katyńskiej, przede wszystkim Prezes Stowarzyszenia Pan Janusz Lange i Pani Kazimiera Lange, która została pilotem i naszym przewodnikiem w tej trudnej wyprawie. Inicjatywę tą wsparł Prezydent Łodzi Pan Jerzy Kropiwnicki.

Do udziału w pierwszej Pielgrzymce zaprosiliśmy uczniów z XXXIII LO, XXXV LO, ZSP nr 13 w Łodzi.

Uroczyste pożegnanie pielgrzymów miało miejsce przy pomniku katyńskim przy ulicy Łąkowej. Gdzie pożegnała nas m.in. Wojewoda Łódzki Pani Jolanta Chełmińska. Tak rozpoczęła się ta niepowtarzalna „żywa” lekcja historii. Podczas pierwszego wyjazdu młodzież brała udział w uroczystościach na Polskim Cmentarzu Wojennym w Katyniu, gdzie odprawiona została msza święta. Uczniowie złożyli kwiaty i zapalili znicze oddając tym samym hołd pomordowanym Polakom. Otrzymali biogramy pomordowanych łodzian, odszukali ich tablice i złożyli pokłon polskim patriotom.

Jednak Katyń to nie tylko polski cmentarz. Młodzież była także na rosyjskiej części cmentarza, gdzie spoczywają ofiary represji stalinowskich.

Kolejnym bardzo ważnym momentem wyjazdu były Kuropaty na Białorusi. Widok tego miejsca był silnym przeżyciem zarówno dla młodzieży jak i wychowawców. Miejsce to na obrzeżach Mińska jest lasem, w którym więcej jest krzyży niż drzew. Gdzie szacuje się pogrzebano nawet do 250 tysięcy ofiar represji stalinowskich, w tym najprawdopodobniej Polaków z listy białoruskiej. To miejsce, gdzie nie ma cmentarza, tablic, ołtarza. Miejsce to jest wielkim bezimiennym cmentarzyskiem.

Druga Pielgrzymka, której koordynatorem było XXVIII LO miała miejsce w dniach od 29.04 do 03.05.2010 r. Tym razem w wyjeździe uczestniczyli uczniowie XII LO, XXI LO, XXVI LO, XXVIII LO, ZSP nr 9 i ZSP nr 19.

Tak jak w przypadku poprzedniego wyjazdu pierwszym i najważniejszym punktem była wizyta na cmentarzu w Katyniu. Otrzymaliśmy, wtedy zgodę władz rosyjskich na uroczysty przemarsz pielgrzymów ze sztandarami z Gniezdowa (stacja kolejowa, do której przywożono polskich oficerów) na cmentarz w Katyniu.

Podczas tego wyjazdu młodzież była również w Smoleńsku, gdzie odprawiona została msza święta w miejscu katastrofy samolotu prezydenckiego z 10.04.2010 r. w intencji wszystkich Polaków, którzy w niej zginęli.

W czerwcu 2011 r. miała miejsce trzecia Pielgrzymka. Patronem wyjazdu został Wydział Edukacji Miasta Łodzi. Uczestnicy wyjazdu wyłonieni zostali na drodze 2-etapowego konkursu. Pierwszym etapem był 45 minutowy test dotyczący stosunków polsko-sowieckich 1939-45 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc martyrologii narodu polskiego. Do drugiego etapu zakwalifikowało się 10 szkół. Uczniowie tych szkół przygotowali prezentacje multimedialne dotyczące losów Polaków na „niehumanitarnej ziemi”.

Ostatecznie w tą bardzo ważną i trudną podróż wybrali się uczniowie XII LO, XV LO, XXIV LO, XXVIII LO, ZSP nr 1 i ZSP nr 20. Podczas tej Pielgrzymki naszymi duchowymi opiekunami byli księża Ireneusz Kulesza i Bartłomiej Rurarz, którzy wspólnie odprawili uroczystą mszę świętą na cmentarzu w Katyniu. Na drodze tego wyjazdu obok Katynia, znalazł się m.in. Smoleńsk i Kuropaty.

Efektom wyjazdów są publikacje. Z pierwszego wyjazdu powstała książka będąca zbiorem wspomnień i przeżyć uczestników. Efektom drugiej był film i prezentacje. Materiały te mogą posłużyć jako pomoc dydaktyczna w procesie lekcyjnym.

Wyjazdy te w ocenie opiekunów jak i samych uczestników są niepowtarzalnym przeżyciem. Nie tylko kształtują postawy patriotyczne, rozbudzają tożsamość narodową, ale są przede wszystkim niepowtarzalną „żywą” lekcją historii. Historii o Polakach, którzy wybrali ojczyznę i za nią oddali życie.

mgr Wioletta Piekarska